

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:
 Egész évre... 16 kor.
 Negyedévre... 4 »
 Helyben háshoz hordva:
 Egész évre... 20 kor.
 Negyedévre... 5 »
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre... 24 kor.
 Negyedévre... 6 »

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és
 keddnap utáni napok kivételével.

Beszerkesztőség és kiadóhivatal:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 2.

Asszerkesztőség kéziratok visszaküldésére
 vagy megőrzésére nem vállalunk.

Előfizetések és hirdetések a
 kiadóhivatalban intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, október 7.

A szüret.

(Dr. H. L.) A lelkiismeretes munkában mindig van több-kevesebb poézis. Legkivált pedig az agrikulturában. A szántásban, magvetésben, aratásban, behordásban, cséplésben. Kapáláskor, kaszálásnál, egyszóval a mezőgazdasági tevékenység minden ágában fölszárítja a verítéket a kötelességteljesítés öntudata s a munkásiker reménye. Az ojtásban is, metszésben, nyésésben is, még inkább a gyümölcszedésben és itt főként a szüretelés alkalmával megnyilatkozik a jókedv, a derű, a kedélyesség, a hála: a vesződés, fáradtság, az áldozatok érdemes eredményével szemben, a Gondviselés áldásáért.

Ez a jókedvű, szívesen vállalt vesződés, az áldásos szüreti munka megint ránk köszöntött. Az ország különböző vidékein egymásután megkezdődik már a szüret. Még szeptember végén hozzáfogtak a dunántúli részekben. október első napjaiban meg egyéb tájain az országnak s így lassankint majd csak mindenütt elkezdik és el is végzik hamarosan. A nagyváradai szőlőhegyen holnap van hivatalos kezdete a szüretnek, a vármegyében egy héttel később indul meg a munka, amelyet a speciális körülményekre tekintettel ezuttal is az Érmelléken kezdenek meg legkésőbb.

Ami az eredményt illeti, bizony az ebben az esztendőben aligha lesz valami fényes. Nem ujság, hónapok óta rebesgeti mindenki, aki csak valamelyes érdeklődéssel is viselkedik a gazdasági viszonyok alakulása iránt, s aki csak egy szemernyit is konyit a bortermeléshez. A hivatalos gazdasági jelentések, amelyek most érkeznek be az ország különböző borvidékeiről, sajnos éppen nem czáfolják meg ezeket a balsejtelmű próféciákat. Tulnyomólag a szárazság ártott, de néhol az eső is. A perenoszpóra, amelynek még mindig vannak újabb, meg újabb alattomos támadásai, az is garázdálkodott, rakonzátlankodott megint. Helyenkint óriási károkat okozott a jégverés.

Igy hát nem lesz olyan szép a szüret, amilyenek ígérkezett tavasszal. Csak gyöngye középtermés lesz az átlag, egyes kedvező, — vagy kedvezőtlen természet-hozami ekszcesszusoktól eltekintve. Mindazáltal semmi okunk sem lehet az elégedetlenkedésre, vagy pláne panaszra, duzzogásra, zugolódásra, kifakadásokra. — Gondoljunk csak a fillokszerás esztendőkre, a magyar közigazdasági élet szörnyen inséges éveire s adjunk hálát, hogy jobbra fordult fölöttünk legalább ezen a téren az idők járása, hogy újra fűrtök pirosának, sárgulnak, duzzadnak a tőkéken s a hordókban újra forr, erjed a must, érik a bor.

A bortermelés azonban természetsze-

rűleg nem önczél. Sohasem volt az, legalább helyes gazdasági elvek mellett nem lehetett, ma meg pláne nem az. Manap, amikor a pénzügyi viszonyok kedvezőtlen fordulatai mindig jobban, sürgetőbben kívánják, követelik meg az okoskerü gazdálkodást, a helyesen értelmezett takarékoskosságot, amikor a mértékletességi mozgalmak egyre nagyobb és üdvösebb, gazdasági szempontból semmi esetre sem kifogásolható hullámokat vernek, manap kiváló fontosságot kell tulajdonitanunk az emberi számítás szerint leggondosabban munkált bortermelés mellett hazai boraink megfelelő értékesítésének, alkalmas, jó piaci elhelyezésének. Hiába, ugy vagyunk itt is, mint a gabonatermelésnél. Hasztalan a munka gyümölcse, ha más rakja zsebre a hasznot.

Több borászati kongresszus és kiállítás folyt le mostanában az országban. Így közelebbről Biharmegye egyik híres bortermő vidékén, az Érmelléken is. Ezek a kongresszusok mind oda irányultak, hogy nem elég észszel és kézzel szállót munkálni, hanem kiváltképpen az a fontos most már, hogy a szőlőtermelők hasznát is lássák iparkodásuknak, befektetésüknek, kockázatuknak. Hiszen a szőlők rekonstrukciója a fillokszerá pusztítása után temérdek kiadással, nagy anyagi áldozatokkal járt és évről-évre sok költséget igényel továbbra is a temérdek vesződésen fölül. Ugy kell hát a borokat

„TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Egy szál fehér szegfü.

Írta: Herczegh Dezső.

Kertész Aladár feleségét és kis gyermekét a vonatra. Kényelmesen elhelyezte őket egy külön fülkében és izzadva rakosgatta a sok apró cseprő csomagot, bőröndöt az ülés fölé tett levőba. Körülnézett mégegyszer, hogy rendben van-e minden, aztán átölelte fiatal feleségét, meghatottan lehajolt fiacskájához, ki elmélyedve otthonosan játszadozott a bőrpamplagon és össze-vissza csókolgatta.

— Vigyázz szívem, Gyusziára — szölt és sietve szállott le a vonatról.

A Perronon megállt a nyitott kocsiblakkal szemben.

— Amint megérkeztek, írj Olga! Hiszen tudod, hogy kíváncsian lesek egy két sort tőletek.

— Légy nyugodt Ali, szorgalmas leszek — tette hozzá nevetve — te se légy ám hanyag és gondoldj néha ránk...

— Gyuszi ne kapaszkodjon föl az ablakra, az erős levegő megárthatna neki... Igaz, a kalauznak adj majd valamit... két korona elég lesz...

És tovább beszélgettek sok mindenről. Borus nyári délelőtt volt. De a csunya, barátságatlan idővel itt senkisémet látszott törődni. Ideges lázas sürgés-forgás, zibongás, hangos beszéd, és futkosás által okozott sajtósárga lárma vegyüléke töltötte be az indóház hatalmas helyiségét.

Végre szép csöndben, zajtalanul megindult a vonat. Méltóságos lassúsággal fordult ki a fődött pályaudvari csarnokból, hogy aztán mind gyorsabban s gyorsabban száguldjon kitzűzött czéjja felé.

Az asszony szöke, bodros fejcskáját kidugta a kocsik keskeny ablaknyílásán és ajkára mosolyt erőltetett:

— Isten veled Ali, szervusz... — mondta még gyorsan. Majd elővette zsebkendőjét és férje felé lobogtatta, míg a távolság el nem takarta őt szeméi elől.

Akkor bevonta fehér zsebkendőjét és két könyecseppet szárított fel vele.

A fiatal férj sokáig mozdulatlanul nézett a távozó vonat után. A hatalmas kocsik mind kisebbek lettek, a mozdony fehér füstjét elnyelte a távolság. már csak egy pont volt látható... Az is eltűnt.

Kertész sarkon fordult és gyors léptekkel elhagyta a pályaudvart. Amint kiért az utcára, hirtelen zsebébe nyult és egy levélkét vont elő. Fölbontotta és elolvasta:

«Sokáig haboztam, míg e levél irására határoztam el magamat. Nem tehettem másként, mindenáron látni akartalak, mindenáron érted? Ha ma estig nem jössz, úgy én látogatlak meg téged s tudom, nagy bolondot fogok cselekedni. Mimi»

Izgatottan futotta át e sorokat, azután apró darabokra tépte a levelet s eldobta. A szél felkapta és százfél hordta szét a hulló papírszeleteket.

Félórával később Mimihez érkezett. A leány már várt reá. Midőn megpillantotta, meglepedten kiáltott fel:

— Köszönöm, hogy eljöttél!
 — Én tartozom köszönettel neked, leve-

— A legjobban ajánlható az úri közönségnek ruha-beszerzésre

MITTEILER EDE

Nagyvárad,
 Fő-utca.
 (Uri Casinó-épület)
 TELEFON 520.

angol divatszabó cég

Szövetek és bélések méterenkint nálam a legolcsóbb gyári árban szerezhetőekbe.

mely angol szövetekből a legújabb szabás szerint a legszebb kivitelben készít **férfi öltönyöket**, s minden e szakba vágó ruhaneműket. — **Női costumok**, valódi angol SZÖVETEK nagy választékban.

értékesíteni, hogy mindez megtérüljön és még ezen fölül is maradjon, mert csak itt kezdődik a jövedelem, a többi csak a kész kiadások megtérülése.

Sok csunya hogár rágódott a mi szőlőinken, addig is, amíg elpusztultak, de meg azután is. A fillokszéra, meg a többi soklábu elvette ugyan a hazai vészszök termőképességét, de legalább meghagyta a magyar bor becsületét. Jöttek azonban a kétlábu férgek, azok azt is elvitték fukszinnal, spiritusszal, müborral, sok mindenféle hunczutsággal. Borunk az ma már van amerikai vészszök révén, de boraink régi jó hirneve, dicsősége, tekintélye meg oda van hazai kufárok révén. Ez az, ami a bortermelőknél olyan kiszámíthatatlan károkat okoz, mint a gabonatermelésnél a papirosbuza. És sajátságos, hogy a börzebuzakirályok, a papirosbuza hősei, zsebelői és ágensei többnyire egy táborban vannak és egy gyékényen árulnak a müborgyártókkal és fukszinós borpancsolókkal.

Itt van a csorba, amit ki kell köszörlőni. Legyünk mi is élelmesekek, a tisztesség fundamentumán s parirozzuk ki az ellenség cselvágásait. Vivják vissza bortermelőink és értékesítőink a magyar borok jó hirnevet, régi jó piaczat, keresettségét. Segítsünk magunkon, miután a jó Isten most már ismét megsegített bennünket s megáldotta szőlőinket.

A politikai válság.

A válság dolgában nevezetes mozzanatot ma sem jegyezhetni fel. Báró *Fejérváry Géza* bécsi utazása előtt nem is történik lépés a döntés felé. A miniszterelnök minden perczen várja a kabinetiroda meghívóját, amely most már alig is késhetik, mert ha esetleg nem is publikálják az ügyvezetők újból való kinevezé-

sét október tizedike előtt, de legalább a kormányra nézve tisztázottnak kell lennie a helyzetnek a képviselőház ülésén. Ilyen körülmények közt a politikai életet is teljesen a kombinációk uralják s lehet, hogy a vezérbizottság hétfői ülése változatlan helyzettel áll szemben. A képviselőház ülése napján, kedden este a szabadelvűpárt programkészítő-bizottsága is ülést tart, melyen *Jakabffy Imre* előadó bemutatja a javaslatát.

Kristóffy Tisza ellen.

Különbözik pedig az általános titkos szavazati jog foglalkoztatja a politikai világot. *Kristóffy József* lemondott belügyminiszter, egy intervjú keretében válaszol Tisza István cikkeire.

Ismétli, hogy az igazi kibontakozás és az ország helyzetének javulása csak akkor fog kezdődni, ha az általános választói jog *bomlasztó hatása* folytán elvi alapon álló új pártkeretek alakulnak.

Tiszával ellentétben hangsúlyozza, hogy az általános választói jog megszünteti az obstrukciót is, mert ott, ahol a parlamenti többség mellett a nép többsége áll, a többségi elvet az ellenzék nem döntheti meg, mivel »minden erőszakot, melyet a parlamenti többség elkövet, a nép többsége föltétlenül és súlyosan megtorol.«

Ezután statisztikai adatokkal akar bizonyítani *Kristóffy* s arra az eredményre jut, hogy míg ma 413 kerület közül 229 kerületben van a magyarság abszolút többségben, addig a jövőre 243 kerületben lenne. Magyarországon a helyzet Gömör és Kishont, Bihar (?!) Máramaros, Szatmár, Szilágy, Ugocsa, Csanád, Arad és Torontál vármegyékben és Szabadka városban javulna és Bars, Nyitra, Baranya, Zala és Békés vármegyékben romlanék.

Tiszának arra a megjegyzésére, hogy a parlament a *cenzus* mérsékelt leszállítása által reformálandó, azt válaszolja, hogy az állami egyenes adók együttes figyelembevétele esetén a választók mostani számából a magyarságra

eső arány változatlan maradna ugyan, de a választók száma 4000-el csökkenne, a cenzus további leszállításával pedig a magyar faj kvótája szállana alá tetemesen. Az egyenes adónemeket külön-külön tekintve arra az eredményre jut, hogy a választók számának mérsékelt emelkedése mellett a Királyhágón inneni részén a magyar faj helyzete nem rosszabbodnék ugyan, de Erdély csaknem egészen elveszne a magyar-ság részére.

Arra a megjegyzésre, hogy az általános választói jog behozatala kivenné a vezetést az *intelligencia kezéből*, *Kristóffy* úgy vélekedik, hogy gróf Tisza István az intelligencia alatt az arisztokráciát, a dzsentrit és a latienier-osztályt érti, míg ő kisebb birtokosokat, berlőket, falusi lelkészeket, néptanítókat, körjegyzőket, doktorokat, gyógyszerészeket, vidéki kereskedőket, iparosokat, vállalkozókat és képesített munkavezetőket is idesorolja s ezek közt keresi a jövő parlament tagjainak zömét.

Korpótlék vagy fizetés rendezés?

Nagyvárad, okt. 7.

A városi tisztviselők és alkalmazottak fizetésrendezése csiga lépésben halad előre. A fizetésrendezésre kiküldött bizottság működése elé nagy reménnyel és bizalommal tekintett az egész tisztikar és a reményt csalódás és szomorúság, újabb várakozás váltotta fel. Pedig a fizetésrendezést, illetve emelést, már tovább húzni halasztani nem lehet.

A tisztviselők és alkalmazottaknak nagy, mondhatjuk nagyobb része küzd az étellel, küzd a megélhetés nehézségeivel, teljesen el van adósodva, hitele ki van merülve, közeledik a tél, amidőn a szükségletek szaporodnak, a kiadások emelkednek. Rá illik a tisztikarra azon latin közmondás: »bis dat, qui ciso dat.«

A fizetésrendezésre kiküldött bizottság a sürgős ügyet újól elhalasztotta, mert szükségesnek tartja, hogy a bizottság előtt egy olyan kimutatás álljon, amelyből kitűnjék, hogy hol, mennyi és minő állapotokat lehet beszüntetni és e téren mennyi megtakarítást lehet elérni.

edért, bár csak hajszálon mulott, hogy feleségem kezébe került volna.

A leány egészen közelébe ment. Majdnem suttozva beszélt:

— Bocsáss meg Ali. Szeretlek! Hiszen olyan régen-régen láttalak. Nem tudom, hogy mit teszek. El akartalak felejtetni, nem tudtalak. Mindig megjelent előttem képed, s hidd el, nem egyszer sirtam kétségbeesetten, elhagyatva, mint egy csöpp gyerek . . .

Hangja elcsuklott, szép szemei könnyekkel teltek meg s bánatosan hajtotta fejét Kertész vállára.

A férfi gyöngéden tolt el magától.

— Nem haragszom reád. Igazad van, hiszen sok szép, kellemes órát töltöttünk együtt. Azóta azonban sok minden megváltozott. Jól tudod, hogy megnősültem. És őszintén megvallom neked: szeretem a feleségemet.

Alig hallhatóan rebegte a leány:

— Tudom.

— Hát akkor miért kinzol még? Elváltunk mint jóbarátok s nem megígérted, hogy nem állsz többé utamba? . . . Vagy talán az akard elérni, hogy feleségem megismerje, tudomást szerezzen ezelőtti, megszünt viszonyunkról? . . .

— Nem, nem akarom . . . téged akarlak! De miért nézel rám olyan csunyan? . . . Hiszen nem akartam semmi rosszat ezzel, csak látni akartalak itt nálam, úgy mint akkor . . . Őledbe vágytam hajtani még egyszer fejemet, hogy csókokkal zárd le szempilláimat mint akkor. Ajkamon szeretném még egyszer érezni ajkadat . . . Hát oly bűn ez? . . . Szólj bűn-e ez? . . .

— Nem lehet Mimi! Igenis bűn az, amit kívánsz tőlem. Látod ujjamon a karikagyűrűt? Eljöttem most hozzád, mert elszánt hangon irt leveled után itélve, mindenre képesnek tartottalak.

— És most el akarsz hagyni?

— Lásd be, hogy meggondolatlanság, több ennél, örülség volt, amit tenni akartál.

Rövid szünet következett. Mindketten halgattak.

A napsugarak gyöngén, megtörtén hatoltak a finom mousseline függönyökön át a szobába és pajkosan, vigan játszadoztak Mimi szőke hajfürtjeivel. Szép volt ő igazán. Kertész rá nézett. Tekintete végig siklott rózsás arcján, hamvas, téhér nyakán, karcsú csinos alakján. Megfogta p cziny kezét, és meghattottan szólt:

— Légy okos, Mimi! Nem lehet, hogy . . . Hirtelen félbeszakította őt Mimi.

— Igazad van. Örülség volt tőlem, amit tettem. Menj! . . .

Kertész meglepődött e nem várt feleleten. Néhány pillanatig mozdulatlanul ült helyén. Majd fölemelkedett és szó nélkül lassan megindult az ajtó felé. Már a kilincsre tette kezét, midőn Mimi ijedten felkiáltott:

— Ali! . . .

Megfordult. Tekintetük találkozott. Mimi felugrott s feléje ment. Gyorsan beszélt:

— Maradj! . . . Oh ne hagyj így el. Talán sohasem látjuk többé egymást. Utolsó kéresem ez hozzád. Tölts még egy napot, az egész mai napot velem. Aztán menj el örökre. Nem kerülök többé eléd.

Őszintén beszélt. Hangja remegett a fölindulástól. Kertész némán hallgatta őt és önkéntelenül, inkább magának szólva, félhangosan ismételte:

— Nem kerülsz többé utamba? . . .

— Nem.

És hirtelen vetette közbe:

— Esküdj meg reá!

— Esküszöm!

Egyszerre megváltoztak. Kertész nem felelt, de Mimi megértette, szeméből kiolvasta, hogy beleegyezett. Tehát vele tölti a mai na-

Értesítés. Női divat-salonomban a legizlésebb kivitelű kosztümök, alkalmi és estélyi öltözékek, pongyolák, blousok, kabátok leggyorsabban elkészítettnek.

Az őszi idény divatkelme újdonságai már megérkeztek kész blousok és aljak nagy választékban.

Vásznak és fehéreneműek gyári raktára, szőnyegáruházam megtekintésére felhívom a n. é. közönség figyelmét.

CZILLÉR IMRE

nagyáruhaza, Olaszi Fő-uteza, Fiók üzlet Szt. László-tér.
Telefon: 232. Telefon: 232.

Nem akarunk e helyen arról vitázni, hogy a személyzet leszállításának a kérdése mennyire függ össze a fizetés emelés kérdésével, sem arról, hogy a mennyiben a személyzetnél megtakarításokat lehet eszközölni — amint hogy lehetséges is — a személyzet leszállítását mi módon véli a bizottság keresztülvihetőnek, hogy a létszámszállítás csak lassan és fokozatosan eszközölhető, ahhoz hosszú idő szükséges, addig pedig a fizetés-emelés kérdését elhalasztani nem lehet, e helyen csak a bizottság egyik tagja által előterjesztett javaslatról akarunk véleményt mondani.

Mindenekelőtt előre bocsátjuk, hogy a javaslatot b-terjesztő bizottsági tagnak a tisztikar iránti jóindulatát el kell ősmerni és azon törekvésért, hogy ezen nehéz kérdésben a város, valamint a tisztikar érdekében — a helyes megoldást keresi; mindazonáltal a javaslat hiányaira rá kell mutatni.

A javaslat szerint a fizetés emelés ötöd-éves korpótlékkal volna megoldandó, olyképen, hogy a korpótlék hat, illetve öt cikluson keresztül a fizetés nagysága szerint 16, 14, 12 és 10 százalékban volna megállapítva, amely jutalékok visszamenőleg a szolgálatban eltöltött idő sz rint folyósítandók.

Ezen javaslat a Ragány főszámvevő által beterjesztett korpótlék javaslatnak tetszetősebb alakban való öltöztetése.

A javaslat szerint az 5 évi szolgálati idő eléréséig a tisztviselők a jelenlegi fizetésben részesülnek.

Tehát azok, akik újonnan lépnek be a város szolgálatába, 5 évig a mostani nyomoruságos fizetést kapják, valamint azok is, akiknek még nincs 5 évi szolgálati idejük.

Az első hátránya a javaslat elfogadásának az volna, hogy a városi tisztikar egyrésze — a fentiek — a drágasági pótlék elvesztése által még a mainál is rosszabb, nyomoruságosabb helyzetbe jutna és a városi közigazgatást a jobb elemek teljesen elkerülnék, mert a mostani rossz és a megélhetés nehézségeivel arányban egyáltalában nem álló fizetésért a jó elemeket nem lehet megnyerni és így azon törekvés, hogy a városi közigazgatás javíttassék, elérhető nem volna.

A másik nagy hibája a javaslatnak az, hogy az igazsággal homlokegyenest ellentétbe jut és a jelenleg fennálló fizetések aránytalan-

ságát nemcsak, hogy nem szüntetné meg, hanem fokozná.

A javaslat szerint ugyanis a korpótlék a szolgálatba lépéstől számíttatnék, vagyis tekintet nélkül arra, hogy valaki időközben előlépett-e vagy nem. Már pedig sokan vannak, a kik szolgálatba lépésük óta többször léptek elő.

Ezek az olyan tisztviselőkkel szemben, akik önhibájukon kívül az előléptetésben nem részesülhettek, azon kettős előnyben vannak, hogy míg egyrésztől időközben többször magasabb fizetési osztályba jutottak, másrésztől a korpótlékuk a mostani magasabb fizetésük arányában állapíttatnék meg. Emellett a javaslat még azt tervezi, hogy a korpótlék egész szolgálati idejük számításba vétele mellett állapíttassék meg. Ez az igazsággal ellentétes, ezt így megvalósítani képtelenség.

A korpótléknak megvan a maga jelentősége és helyessége ott, ahol a fizetések már rendezve vannak, ahol a létminimum már biztosítva van, ilyen helyen a korpótlék jótékonyan hat.

A mostani fizetések között nagy aránytalanságok vannak, ami a tisztikarnak egyik sérelmes pontját képezi.

A közép és felső tisztviselők fizetése között 1200—1400 korona különbség van, ami 2500—3500 korona közötti fizetéseknél nagyon érezhető különbség.

A javaslat elfogadása esetén némely tisztviselőnek 35—50 százalékkal emelkednék a fizetése, másoknak semmivel, vagy legfeljebb 10—16 százalékkal. Ez különösen a fiatalabb, ambitiosus tisztviselők munkakedvét csökkentené, az elkeseredéseket ellenben növelné, mert a fizetési aránytalanságot fokozná.

A harmadik nagy hiba, hogy a fizetés-rendezésből többeket kizár, ami az általános fizetésrendezés elvével áll ellentétben.

A javasolt korpótlék tervezet mintegy 70—75,000 koronába kerülne, ami természetesen évről-évre emelkednék, de mibe fog kerülni 15—20 év múlva, amikor a városnál már sokan lesznek 30 évi szolgálatossal és akiknek a tervezet szerint a mostani fizetésük 60—85, sőt 40 év után 100 százalékát kell majd megadni. Ez a személyzeti kiadásokat óriási mértékben emelné.

De fontos indok a korpótlék ellen az is, hogy azzal a tisztikar legnagyobb része — a mostani tervezet szerint — nem volna megelégedve és mégis sokba kerülne. Az elégedet-

lenség fennállana és a munkakedv nem emelkednék, maradna minden a régiben.

A tervezet csak kevés régen szolgáló, magasabb fizetésben álló tisztviselőnek volna megfelelő, de a tisztikar nagy többségének meg nem felelő, sőt — miként fenebb mondtuk — káros.

Nézetünk szerint a kérdést csak állandó jellegű fizetésemeléssel lehet megoldani, amit legjobban bizonyít a tisztikarban legújabb megindult mozgalom is. Erre pedig legalkalmasabbak a már beterjesztett fizetésrendezési javaslatok, ezeknek alapul vétele mellett lehet csak a kérdést a köz érdekében megoldani.

Veridicus.

Néphivatal.

Beadvány érkezett a városi tanácshoz melyet dr. Agoston Péter és dr. Bárdos Imre irtak alá. Ennek célja az, hogy a város a felállítandó »Néphivatal« részére állandó segélyt szavazzon meg.

Nagyon szép mindaz, a mit a kérvényezők előadnak: Hogy a nép szegény és a törvényben járatlan. Hogy a hatóságoknál való érintkezésnél a szegény ember sokszor el sem tud igazodni. Hogy a szegény ember sokszor rászorul a tanácsra.

Ez mind igaz. De nem áll az, hogy tehát fizessen a város évi segélyt egy felállítandó Néphivatal dologi és személyi kiadásaira.

Kérvényezők azt állítják, hogy ingyenes tanácsadás lesz a hivatal célja. Nos tehát ez a tanács nem von magával dologi kiadást. Azt is mondják, hogy számosan felajánlották a Néphivatal körül ingyen tevékenységüket. Akkor személyi kiadás nincs. A mi pedig a kezelés munkát illeti, az alig lehet valami csekélység s ezt a csekélységet bátran be lehet osztani valamelyik városi hivatalba.

Voltaképpen annak a Néphivatalnak alig lesz valami dolga.

Peren kívüli eljárásban szegénynek, gazdagnak minden hivatal megadja a lehető legjobb felvilágosítást és utasítást. Ha adóügyben akad meg az illető, sokkal hamarabb meg-

pot. Ugy lesz, mint régen. És boldogan ugrott Kertész nyakába s össze vissza csókolta őt.

S mintha elfelejtették volna az egész világot, ismét a régi vig cimborák lettek.

Fölkeresték a régi helyeket, hol oly boldogok voltak; föllevenítették apró csinyjeiket, kalandjaikat. Kertész szellemeskedett és Mimi édesen kacagott.

Valahányszor egy-egy ismerős helyhez értek, ha itt-ott valamely tárgyat pillantottak meg, mely a multra emlékeztette őket, vagy ismerős arc akad eljűk, boldogságtól sugárzó szemekkel néztek egymásra s majdnem egyszerre mondták.

— Emlékszel még erre? . . .

Kart karba öltve jártak az utcákon, mint azelőtt. Elflejtették a multat s nem törődtek a jövővel.

Az idő gyorsan mult. Az est lassan, alig észrevehetően ereszkedett alá. Egy pillanatra mintha Mimi szomorú lett volna. Elhallgatott s mélyen felsóhajtott:

— Miért sóhajtottál? — kérdezte Kertész — Zárdába akarsz talán menni?

— Nem arra gondolok. Az jutott az eszembe, hogy . . . mondd csak Ali miért nem lehetnék én mindig ilyen boldog, mint ma?

És feleletet sem várva, gyorsan hozzátette:

— Ugy-e sok bolondságot beszéltek össze . . . Ne haragudj

Megálltak egy ékszerész bolt előtt. Kedvelte nézegették e ragyogó csillogó holmit, végre Kertész megszólalt:

— Emlékszel kikeresek neked itt egy szép gyűrűt Mimi, kérlek fogadd el.

Mimi tekintete elsötétült. Tiltakozva monddta.

— Nem fogadom el, köszönöm . . . miért is akarnál ilyen haszontalan dolgot venni nekem? Mert drága, mert sok pénzbe kerül? És azt hiszed több becsé volna ezért előttem?

. . . De ha éppen megakarnál valamivel lepni, emléket akarnál adni, legjobban szeretném s legtöbbre becsülném, ha tiz krajczárért vennél egy szál szegfűt, tudod fehéret, a kedvenc virágomat s elküldenéd nekem . . .

E jelenet rövid időre megakasztotta a beszédet. Némán haladtak egymás mellett és mintha Mimi szorosabban simult volna Kertészhez, mintha erősebben szorította volna magához Kertész karját.

Csakhamar azonban ismét a régi Mimi lett ki élt a jelennek, a jókedve visszatért, csengő kacagása ismét hallhatóvá lett.

Beszélgésbe mélyedten érkeztek Mimi lakására. Amint a szalonba léptek, az örökké pajkos Mimi odaugrott a zongorához, felnyitotta és úgy ahogy a sétáról jött kalapban, keztyűsen játszani kezdett. Kertész kedvenc keringőjét játszotta és egyszerű, iskolázatlan, de azért végtelenül bájos, behizelgő, hangján énekelt hozzá.

Egy forró csók volt a szép nóta jutalma. Azután együtt vacsoráztak. Milyen pompásan összeválogatott menü! Csupa kedvelt étel, csupa inyencz falat volt.

Észre sem vették, hogy repült az idő. Vacsora után cigarettára gyújtottak mindketten. Mimi végigdőlt egy chaise-longue-on, melynek egyik végében Kertész foglalt helyet és ölébe hajtotta fejét.

Kertész czirógatva, beczégetve simogatta dus, finom hajfürteit.

Félhomály uralkodott a szobában. Beszélgésük mind halkabb lett, végre elhallgattak.

Csönd volt! Mimi boldog volt, hogy szerelmesét ily közel tudta, érezte magához. Lehunyta szempilláit. Egyszerre csak karja behanyaltott és ujjai közül kisiklott a cigarettá. Elaludt. Kertész meg sem mert mocszanni helyén, ne hogy fölébressze őt. Csöndesen czi-

A mélyen tisztelt közönséget saját érdekében felkérjük, sziveskedjék fővárosi mintára berendezett üzletünket megtekinteni, hol a divatcikkek minden ága, ugyszintén vásznak, fehérneműek a lehető legnagyobb választékban vannak felhalmozva.

Előnyös vételek folytán rendkívül olcsón árusíthatunk.

Különös figyelmet érdemelnek olcsó szőnyegárunk.

Kenyeres és Engländer

Szent László-tér Kossuth-utca mellett

magyarázzák a dolgát az adóügyi osztályban, mint a Néphivatalnál, a mely elvégre is csak az adóügyi osztálytól fogja a felvilágosításokat beszerezni s így voltaképpen csak közvetít.

Peres ügyekben pedig ott van a szegényjogon való pereskedés. Tévednek a kérvényezők, ha azt hiszik, hogy a nép nem ismeri, hogyan kell a »pártfogó ügyvéd« kirendelését kérni. Az ügyvédek, kik szépen el vannak látva ingyen képvisellel, másként vannak informálva. Ugy áll a dolog, hogy az egész Corpus Jurisból a pártfogó ügyvéd kirendelése iránti eljárást tudja a nép legjobban.

Aztán e mellett kevés kivétellel minden ügyvéd igen gyakran potya tanácsadó. Az ingyen osztogatott jogi véleményeken felül hány pert indít meg minden ügyvéd kamarai kirendelés nélkül, szegényjogon, minden kilitás nélkül arra, hogy költségeit megkapja!

Ha ingyen gyógyszerrel és ingyen gyógykezeléssel volna úgy ellátva a nép, mint ahogy el van látva ingyen jogvédelemmel, akkor sokkal kisebb volna a halandóság.

Mindezekből nem azt kell azonban következtetni, hogy Ágostonék kérvénye teljesen tárgyaltan. Nem. Csak egy kissé — hogy köznapiasan fejezzük ki magunkat — nagy feneket kerítettek a dolognak és így persze sokat kérnek.

Ha éppen vállalkoznak lelkes férfiak arra, hogy a városházán, hivatalos órákban adjanak ingyen tanácsokat, az igen szép és támogatásra méltó eszme. Adjon a város egy szobát (ugyis csak este lenne nyitva a hivatal, tehát lehet a helyiséget nappal másra használni), abban egy íróasztalt, tintát, tollat, papírost, meg egy csomó székot. Bocsássák rendelkezésére a városházán meglévő valamelyik törvénytárat, a rendeletek és a városi szabályrendeletek táráat. A tanácsadó ezekből vagy rögtön megadja a kellő felvilágosítást, vagy feljegyzí magának az esetet, utána néz, kérdezősködik s választ ad később.

garettázott tovább és nézte, mint szálltak kavarogva, kacskaringósan, egymást hajtva, üzve füstkarikák a magasba.

De mintha a füstkarikák összetömörültek volna, egyszerre. A sűrű füst folyót alkotott s egy álmokép egy fátyolkép jelent meg előtte. Világosan kivethette: a felesége és a kis Gyuszi képe volt.

Az asszony bánatosan, szemrehányóan nézett rá. Aztán eltűnt.

Önkénytelenül összereszt. Ránézett az alvó lányra és lelkiismereti furdalást kezdett érezni. Gondolkodás nélkül lassan, vigyázva, hogy Mimi álmát ne zavarja fölemelkedett és a leány feje alá gyöngéden egy kis párnát helyezett.

Lélekzete mély, egyenletes volt. Nem ébredt föl.

Kertész körülnézett a kis fészekben. Majd lehajolt az alvó Mimihez, gyöngéden megcsókoltá őt és lábujjhegyen elhagyta a szobát.

Ahogy az utcára ért, megkönyebbülten lélekzett fel. Belépett az első utbaeső virágkereskedésbe, vett egy szál fehér szegfűt és elküldte Miminek...

Az azonban nagyzási ábránd, hogy a Néphivataltól még egy aktagyűjteményt csináljuk. Nem kell oda iktató, kiadó, lajstromozó, meg talán statisztikázó is. Ingyen tanácsadók akarnak lenni, akkor pedig nem kell más, csak hogy legyen valaki, a ki ingyen ad tanácsot.

No meg az, hogy az illető tudjon is jó tanácsot adni. S ez az, a miről a kérvény a legkevesebbet beszél.

Igy, a hogy tervezik, a Néphivatal hivatal lesz, de nem lesz népies. Akkor pedig mire való az egész? Csak arra, hogy a hivatalban valaki hivatalt kapjon?

Erre nehezen akad pénz a mai hivatalból, de pénzsük világban.

A Köröspart megnyitása.

Az utóbbi időkben városrendezési szempontból is kétségtelen haladás konstatalható Nagyváradon. A régi hanyagságot azonban rövid pár év alatt nem lehet pótolni s fokozatos, célirányos törekvés mellett is csak évek múlva látszik meg a városon a haladás.

Rendezési szempontból rendkívül fontos, hogy a Körözs folyó mindkét partját szabaddá tegyük s a régi hibáját amennyire lehet, reperáljuk.

Az Ezredévi-tér meghosszabbítását a Nagyhidig, könnyen megvalósíthatónak tartjuk. A balparton a Szent-László hidtól a garasos hidig terjedő része nem valósítható meg a part szabaddá tétele, mert itt igen értékes emeletes épületek vannak egészen végig s a legtöbb ház területe olyan, különösen a nyugati végén, hogyha rengeteg pénzáldozattal ki is szabadítanánk a partot, az egész ház értéktelen lenne, mert nem maradna területe. Ennek a part résznek a rendezéséről tehát le kell mondani.

Annál inkább megoldásra vár Körözs-utcza partrészének a szabaddá tétele. Ezáltal a Szent-László-téri hidtól a nemzeti hidig közvetlen a Körözs mellett szép utca nyitnánk.

A kérdés megoldása sokkal egyszerűbb, mint az első pillanatra látszik. Az ezen vonalon fekvő házaknál leginkább üres udvar vagy legfeljebb fás szin van a Körözs felőli részen, tehát értékes épület nem áll utjában az életrevaló terv keresztülvitelének.

Az uttestnek kiszabadítandó terület aligha kerülne pénzébe a városnak, mert a háztulajdonosok a saját jól felfogott érdekükben tesznek, ha a terület átengedésével segitenek a kérdés megvalósításán. A terv keresztülvitele esetén, bár területük kevesebb lesz, de utcavonalat nyernek, ahol jól jövedelmező utcai lakásokat építhetnek. De a megfelelő kárpótlást és megkapják a várostól. Ugyanis a Körözs-utcza felőli részen minden háztulajdonos legalább olyan nagy területet nyer a várostól, mint amennyit a Körözs-felől átbocsát közterületnek.

Nem csekély előny a körözs-utcai háztulajdonosokra az is, hogy a körözs-körz megnyitása esetén felszabadulnának a Körös part fenntartásának állandó kötelezettsége alól; ez magában olyan előny, ami számokban kifejezve is felér az átbocsátott terület értékével.

Nagyobb kiadást csupán az okozna a városnak, hogy megkellene venni az utca elején levő Szabó-féle házat. Ha valaha, most lenne ennek a szép tervnek keresztülvitele időszerű, mikor a szomszédos köpartot ugy is rendezik s mikor a terv keresztülvitelének utjában álló Szabó-féle házat esetleg árverésen jutányosan meglehetne vásárolni.

A város jövő fejlődésének nagy szolgálatot tesz, aki komolyan kezébe veszi ezt a nagyon is fontos közügyet.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Okt. 9. Szüret kezdete a nagyvárad hegyen.

Okt. 12. Városi közgyűlés.

Okt. 16. Szüret kezdete a megyében.

Okt. 22. A koldusápoló egyesület vál. ülése d. u. 5 órakor.

Magyarok Nagyasszonya.

Ezredéves fennállásának ünnepét ülte a magyar, amikor XIII. Leo pápa külön ünnepet rendelt a magyaroknak, hogy lerójják hálájukat a Magyarok Nagyasszonya iránt. Ez az ünnep október második vasárnapjára esik.

Ezen az ünnepen felhangzik a templomokban Esterházy Pál nádornak (1634—1713.) következő emelkedett szellemű megható fohász-kódása Magyarország Nagyasszonyához:

»Isten dicsőséges Szülője, Magyarország Nagyasszonya, Szentséges Szűz Mária! Emlékezzél meg örökségedről, melyet hűséges szolgád első királyunk és apostolunk neked ajánlott s testamentumban reád hagyott. Kegyes orczával tekints birodalmadra és dicsőséges érdemeiddel légy közbenjárója, légy szószólója népednek egy Szent Fiadnál, Jézus Krisztusnál. Hozzád kiáltottak eleink s minden szükségükből szabadulást nyertek, mert virrasztott öröksége fölött két szemed világa, oh mindörökké áldott Asszonyunk! Akiket ily remény emelt föl, ily bizodalom éltetett, hozzád folyamodunk, akik néped vagyunk. Védelmezd, hatalmas pártfogósággal hazánkat oltalmazd. Nyerjed ki itt és az egész föld kerektségén anyaszentegyházunknak s a kath. hitnek a felmagasztalását: nekünk pedig értelmes és a hit gyümölcseit termő szívet adj. Elismerjük, óh Asszonyunk, hogy vétkeztünk, de felejtse el gonoszágainkat. Szólj egy szót miérettünk Fiadnál, hogy az ő akarata szerint intézzük életünket s téged, Asszonyunkat, Pártfogónkat tisztelhesünk életünk minden napjain. — Amen.»

* **Mátyás főherczeg halála.** Jó-zsef főherczeg legifjabb gyermeke, a kis Mátyás főherczeg kistapolcsányban hirtelenül nagyon súlyosan megbetegedett. Késő éjjel arról értesített bennünket fővárosi telefonjelentésünk, hogy a főherczeg meghalt. A váratlan haláleset a legmagyarabb főherczeg családjában nagy bánatot okozott s országszerte általános részvétet fog kelteni.

* **Elmaradt jogügyi ülés.** Már régi panasz, hogy Nagyvárad város szakbizottságai nem működnek úgy, amint várni lehetne; a tagok — tisztelet a kivételeknek — nem látogatják az üléseket s ez által sok fontos ügy halasztást szenved. Különösen a jogügyi szakbizottság tagjai szeretnek »távollétükkel tündökölni« az üléseken. A legtöbb esetben az elnök és előadón kívül 1—2 tag jelenik meg. Most ismét több kiválóbb fontosságú ügy, szabályrendelet van kiosztva véleményezés végett a szakbizottságnak, de nem kerül sor rájuk, mert az ülések nem tarthatók meg. Tegnap délután sem tudta megtartani a szakbizottság az ülést, mert elnök és előadóval együtt csak négyen gyűltek össze. Ez a tünet éppen nem mutatja a tagok buzgalmit, de talán annak is része

RÁDIUM. Már a régiak sejtettek némely ritka ásványvizben oly titkos gyógyerőt melyet mágneses jelenségekkel magyaráztak. Az igazi okot azonban csak a legújabb korban ismerték meg, amidőn néhány gyógyforrásban rádiumot fedeztek fel. Hazánkban ezen csodás elem eddig egyedül a Schmidhauer-féle **IGMÁNDI**-késérővizben találtak s így érthető vele elérhető meglepő gyógyeredmény. Már fél pohárral használva eltávolítja a gyomorban és belekben fészkelő sokféle betegség csiráját s ezzel elejét veszi a baj kifejlődésének. Mint ivó kúra gyomor és üdöbajokban, továbbá **elkövérése, szívelhályosodás** s azzal járó **fulladásnál sárgaság, máj- és lépdeganat, czukorbetegség, aranyér, csúsz és köszvény, vérbőségnél** stb. kitűnő eredménnyel használható. Kapható Nagyváradon mindenütt. Nagy üveg 50 fillér, kis üveg 30 fillér. Főszéküldés a forrástulajdonos. Schmidhauer Lajos gyógyszerésznél, Komáromban

van az eredménytelenségben, hogy az ülések nem hirdettetnek meg a lapokban, a tárgysorozattal együtt. Ezen pedig könnyen lehetne segíteni.

* Bihar miniszter vádáláhelyezése.

Heves vármegye a katonai behívójegyeknek a csendőrség kapura leendő kiűggesztése tárgyában kiadott törvénytelen rendeletért Bihar honvédelmi miniszter vád alá helyezését kérte az országgyűlés képviselőháza felől. A feliratot Hevesmegye pártolás céljából Nagyvárad város törvényhatóságához is megküldötte. A jogügyi szakbizottság a felirat egyszerű tudomásulvételét javasolta. A városi tanács mint állandó választmány javasolja a közgyűlésnek, hogy az átirat és felirat felett egyszerűen térjen napirendre, mivel a koalíció a kormány vádáláhelyezése iránt úgy is tett már indítványt.

* Stark Gyula jubileuma a városi közgyűlésen.

Az elmúlt vasárnap impozáns módon ünnepelte Nagy-Várad város intelligens közönsége Stark Gyula várad-olaszi r. kath. igazgató tanítót, működésének 40 éves jubileuma alkalmából. A ritka szép jubileum Nagy-Várad város törvényhatóságát is foglalkoztatni fogja a csütörtöki közgyűlésen. A polgármester-helyettes, tekintettel Stark Gyulának a törvényhatóságban évtizedek óta kifejtett működésére, elismerő szavakban emlékezik meg a 40 éves jubileumról s indítványozni fogja, hogy a törvényhatóság Stark Gyula érdemeit jegyzőkönyvében örökítse meg.

* **Panasz az új járdák ellen.** A Fő utca aszfaltozása ügyében *Schwarz* Izidor törvényhatósági bizottsági tag indítványt adott be. Kitagásolja, hogy a Bémer-téri Poynár-háznál rövidebbre csinálták a gyalogjártót, arra számítva, hogy majdan az utcanyitást miatt a Poynár ház egyrészt legvágiák. A csonka járda azonban veszélyezteti a járókelőket. A Czállér-üzlet előtt pedig nagyon szűk a járda s nem elég a forgalom akadály lebonyolítására. Indítványozza, hogy mindkét helyre ideiglenes járdát alkalmazzon a város, amint a Várad-féle ház előtt lesz.

* **Szücs Dezső nyugdíjazása.** Nagyvárad város nyugdíjbizottsága, mint irtuk, javasolja a törvényhatóságnak, hogy *Szücs* Dezső II-od aljegyzőt, betegsége miatt saját kérelmére nyugdíjazzák. A tanács a nyugdíjazás kimondását azzal ajánlja a közgyűlésnek, hogy a II-od oszt. aljegyzői állás betöltését a november havi közgyűlésre tűzze ki, olyanképpen, hogy ha a választás által a III-od aljegyzői állás üresedne meg, a novemberi közgyűlésen ezen állást is töltsék be.

* **Tartalékos katonák fegyvergyakorlatainak elhalasztásáról.** Közönséges szem, hogy a hadseregben nem tényleges állományú egyének fegyvergyakorlatainak elhalasztása tekintetében a m. kir. honvédelmi miniszter ur következő rendelkezése az irányadó: 1. Ha valamely nem tényleges állományú hadseregbeli egyén a véderőről szóló 1889 évi VI. törvényzikk végrehajtása tárgyában kibocsátott utasítás hadseregi II. része 38 §-ának 5-pontjában felsorolt okok alapján, a törvény szerint őt kötelező fegyvergyakorlat alól magát felmenteni, vagy a fegyvergyakorlatát valamely későbbi időpontra áttétetni kéri, úgy a most idézett szakasz értelmében a járási tisztviselő (katonai ügyi tanácsos) által kellőleg igazolandó kérvénye a fenthivatkozott utasítás hadseregi III.

része 6. §-ának 2 pontja értelmében, mindenkor a járási tisztviselő (katonai ügyi tanácsos) útján, a döntésre illetékes hadkiegészítési kerületi parancsnoksághoz juttatandó el: 2. Ha valamely polgári államhivatalnál vagy megyei hatóságnál (intézetnél) valamint a m. kir. osztrák cs. kir. vagy bosznia, hercegovinai államvasutaknál alkalmazott nem tényleges állományú hadseregbeli egyének a fegyvergyakorlat alól hivatalból való felmentése vagy annak elhalasztása különös és előre nem látott körülmények következtében megokoltnak mutatkozik, úgy az illető törvényhatóság, állami hivatal vagy az illető vasutak igazgatósága által teendő e részbeli megkeresés nem a honvédelmi Miniszteriumhoz, hanem mindannyiszor közvetlenül a határozat hozatalra illetékes területi had- (hadtest) parancsnoksághoz intézendő. Amennyiben pedig az ily megkeresésre nézve a területi had- (hadtest) parancsnokság által elutasító határozat hozatott volna, a 2. alatt említett hatóságok, feltéve, hogy a fegyvergyakorlat alól leendő felmentést vagy annak elhalasztását megokoló rendkívüli körülmények csakugyan fennforognak, vagy a honvédelmi miniszter útján, vagy pedig a fölöttes miniszterium közvetítésével egyenesen a hadügyminiszterhez felebbezéssel élhetnek. Nagyvárad, 1905. október hó 3. *Darvassy* Lajos tanácsos.

* **Bige Gyula nyugalomban.** A nagyvárad kir. ítélő tábla egyik képzett, jeles bírója: *Bige* Gyula nyugdíjba lépett. A derék férfi saját maga kérte nyugdíjazását. *Bige* Gyula évtizedeken át Nagy-Váradon működött s szorgalmas munkája, szigorú kötelességtudása révén emelkedett a magasabb bírói rangra. Különösen mint büntető bírónak nagy képzettsége van. Nyugalomba lépése alkalmából király őfelsége megengedte, hogy sok évi hű és buzgó szolgálataiért elismerése a nyugdíjazottnak tudtul adassék.

* **Jegyzőválasztás Pecze-Szöllősen.** Ezelőtt körülbelül másfél évvel *Pecze-Szöllős* közönségében *Bázár* Győzött választották meg községi jegyzővé. A lakosság egyrésze megfélebbezte a választást és pedig eredménnyel, mert a felsőbb bíróság a választást megsemmisítette. Az új választás e hónapban, október 22-én lesz.

* **Két püspök hősi halála.** New-Orleansban történt az egyik eset. *Sárgaláz* ütött ki és *Chapelle* püspök, aki épen bérmautján volt, értesült a pusztító betegségről. Nyomban fölkereste a betegek ezen célra elkülönített kórházát, vigasztalta a szenvedőket s ott állott a haldoklók mellett az utolsó perczen is. Végre a betegség őt is inficizálta s megbalt. Mexicóban hasonló az eset. Itt a tamaupolisi püspökről van szó. *Fierro* Filemon székvárosában mér néhány hét óta dühöngött a járvány s a püspök fáradhatatlan buzgalommal ápolta és vigasztalta a tegeit, míg végre ő is felebaráti szeretetnek lett áldozata. A katolikus vallásnak büszkesége, hogy *Borromaei* Károlynak korunkban is akadnak nagylelkű követői.

* **Furfangos tolvajok.** *Todocsák* Demjén hetes néhány napig állás nélkül volt és ez idő alatt ruháit *Veres Balázs*-utca 18. szám alatt lakó egy asszony ismerősénél helyezte el megőrzés végett. Most, hogy állást kapott, jelentkezett ruháiért az asszonynál. Az asszony azzal fizette ki, hogy alig vette őrizetbe a 30 korona értékű bundát, 6 korona értékű fekete kabátot, ugyanilyen értékű két nadrágot, valamint négy lábravalót, megjelent nála *Szabó Tógyer* és *Bogyé Tógyer* és mint *Todocsák* megbízottjai és ennek állítólagos költöztetői az

összes ruhaneműeket elvették. A rendőrség kérévonta *Szabót* és *Bogyét*, ezek azonban kereken visszautasítják a reájuk háramló sanda gyanút. A bizományos nő ellenben másképp nem tud számot adni a kezén eltűnt ruhákról. Így azután a rendőrség meglehetősen gabajodott bűnüggyel áll szemközt, melyben a nyomozást erélyesen folytatja.

* **Kinevezések.** A hivatalos lap szerint király őfelsége *Kiss* András nagyvárad törvényszéki bírót a VII. fizetési osztályba sorozott törvényszéki bíróvá; dr. *Madarász* Kálmán nagyvárad itélőtáblai tanácsjegyző-albírót pedig a gyulai törvényszékhez bíróvá nevezte ki. — Az igazságügyminiszter *Essenyi* Sándor gyulai kir. járásbírói albírót a nagyvárad kir. itélőtáblához tanácsjegyzőül rendelte be. — A pénzügyminiszter vezetésével megbízott miniszterelnök *Handel* Gyula nagyvárad állami végrehajtót ugyanide X. fizetési osztályú állami végrehajtóvá végleges minőségben kinevezte.

* **A »Gotterhalte« a templomokban.** Szeged város közgyűlése legutóbb elhatározta, hogy felkéri az összes egyházakat, miszerint hassanak oda, hogy a templomokban, körmeneteknél tartandó istentiszteletek alkalmával a katonazene ne játssza a magyar népre oly gyászos emléktű »Gotterhalte« zenedarabot. Szeged város ezen határozatát hasonló eljárás követezése céljából az összes városoknak s így Nagy-Várad városának is megküldötte. Tegnap tárgyalta Nagy-Várad város tanácsa s oly irányú javaslatot terjeszt a csütörtöki közgyűlés elé, hogy kérje fel a törvényhatóság az egyházi hatóságokat, miszerint járjon közre abban, hogy a templomokban és körmenetek alkalmával a jelenlevő katonazenekar a »Gotterhalte« darabot ne játssza, s ha a katonai parancsnokság ehhez ragaszkodnék, inkább mellőzze a katonai zenekar részvételét.

* **Nagyvárad Iparfejlesztő és Pártoló Egyesület.** pályázatot hirdet egy oklevél rajzra. Az oklevél az egyesület ipartanácsának tagjai számára készül. Az egyesület nem kidolgozott, kész rajzokat kíván, hanem inkább vázlatot, művészi ötletet, a melynek alapján a reprodukció alá készülő rajzot el lehetne készíttetni. Pályadíj két darab husz koronás arany, határidő ez év november 15-e. A pályázat nyílt; a résztvevőknek az egyesület titkára *Lengyel Géza* nyújt a részletek felől felvilágosítást.

* **Házasság.** *Huszár* Károly érdemes fővárosi katolikus hírlapíró társunk, a »Néppárt« hetilap szerkesztője, keresztény szociális munkásmozgalmaink egyik legbuzgóbb előharcosa ma jegyzi el *Mezriczky* Ilonkát, *Mezriczky* Károly törvényszéki bíró leányát Veszprémben.

* **A Sas és Zöldfa elárverezése.** A napokban megemlékeztünk arról a szenzációs ajánlatról, amely szerint dr. *Adorján* Emil és dr. *Kurländer* Ede a becsárért hajlandók a Sas és Zöldfa szállodák épületét megvásárolni. Az ajánlat városszerte feltűnést keltett s a közönség erősen foglalkozott azzal. Tegnap délelőtt pedig a hivatalos fórum: Nagyvárad város tanácsa vette tárgyalás alá az ajánlatot, amelyet az október 12-iki gyűlés elé terjesztettek, azzal a javaslattal, hogy a törvényhatóság bizza meg a tanácsot és pedig úgy, hogy irjon ki alternatív árlejtést együtt a két épületre s külön-külön a Sasra és a Zöldfára. Tegyen jelentést azután a tanács az árlejtés ered-

!!! Legmegbízhatóbb bevásárlási hely !!!

STROHMAYER PÁL áruháza

Telefonszám: 166. Nagyvárad, Szent László-tér 1. szám. Telefonszám: 166. az egész megyére. az egész megyére.

Szolid, olcsó szabott árak.

Menyasszonyi kelengyék. Legjobb minőségű vásznak és siffonok, véggel és méterenként. Férfi, női és gyermek kész fehérneműek, ugyiszintén mérték vagy minta szerint is. Szőnyegek, tüggönyök, ág- és asztalterítők. Paplanok és matraczok, valamint mindennemű mosóárak, u. m.: kreton, batist, zephír és színes vásznak a legjutányosabb olcsó árak mellett beszerezhetők vagy megrendelhetők. Költségvetések, minták, ugyiszintén 20 koronát meghaladó rendelések. o o o o o o vidékre bérmentve küldetnek o o o o o o

ményéről, valamint arról is, hogy a Sas a kiírt pályaterv alapján leendő felépítése után mennyiben lehetne a város érdekében kihasználható, viszont milyen előnyök származnának a városra az ingatlanok eladásából.

* **Végre megjelent a czápa.** Elmúlt a nyár anélkül, hogy az Adriai tengeri vendége a czápa megjelent volna, már sokan azt gondolták, hogy a vénasszonyok nyarát fogja emlékeztetessé tenni, elmúlt ez is és az emberevő czápa nem jelent meg, hanem most egy öttagból álló kis társaságot tisztelt meg jelenlétével, szerencsére azonban nem tett bennük kárt, hanem a szószeres értelmében horogra került. Mint írják, érdekes kalandja volt e héten Cirkvenica tengeri fürdőben Görög Joachim gyergyószentmiklósi örmény katolikus plebánosnak. A plebános negyedmagával egy bárkán horgászni ment a tengerre. Horgára egyszerre valami nehéz tárgy akadt. Egyesült erővel a horgot húzni kezdték és mikor a part felé, a sekélyes vízbe értek, vették észre, hogy a horgon, illetőleg a kötélben egy czápa vergődik. A bárkás rávetette magát a tengeri szörnyetegre és késével agyonszurta. A másfél méter hosszúságú czápát a plebános egy budapesti preparatóriumba küldte és a kitömött állatot a gyergyószentmiklósi polgári iskola muzeumának ajándékozta.

* **Modern tápítal.** Idegesség, álmatlanság, vérszegénység, étvágytalanság ellen leginkább a Herkules sört használják újabban, mert e kitűnő malátapálsör különlegesség, hatásos bizlaló is; gyengélkedőknel, lábadozóknál kiváló erősítő és e mellett nagyszerű asztali ital. Kapható minden jobb fűszerüzletben, kávéházban és vendéglőben. Nagyban Herkules-sör-üzede. Budapest, VII. Bethlen-tér 3, honnan postán 5 kg. próbaküldeményt 6 üveg utánvétellel küldenek. Nagyváradon kapható Kiss Károly czégnél.

* **Vadászat az ex lexben.** Csanádvármegye közigazgatási bizottsága a múlt hóban tartott közgyűlésén meghagyta makói pénzügyigazgatásának, hogy utasítsa a kir. adóhivatalt a vadászati jegyeknek a fegyveradó lefizetése mellett való kiszolgáltatására. A pénzügyigazgatóság ez ügyben a pénzügyminiszteriumhoz fordult, amely ma érkezett leiratában tudatja, hogy az ex-lex a vadászati és fegyveradóra nem terjed ki.

* **Ellopott télikabát.** Már-már örülni kezdtünk, hogy a bizonyos télikabát eltűntető kompánia megtelepedett az ő hivatásairól, azonban sajnos örömről nagyon is korainak bizonyult, mert a diszes banda már megkezdte a hajtó, illetve kerítő működését, úgy látszik előbb gyakorolni akarják magukat a banda tagjai, mivel a munkás osztályon próbálták meg legelőbb a jövedelmező foglalkozást. Tegnap virradóra Mont Sándor napszámos Hosszú-utca 26. sz. a. levő lakásáról egy 10 koronát érő kabátot elloptak és hogy Mont buját se fujhassa bele a pipa füstjébe, hát elvitték a pipáját is — Kezdetnek ez is elég.

* **Vérengző ácsok.** Néhány nappal ez előtt a Vitéz-utczán levő Dombi László-féle mulatóhelyen zajos éjszakai tivornyát rendeztek Huszák Ferencz ács és ifj. Huszák Ferencz — vagyis a tulajdon fia. A nyilvános mulatóhelyen dorbézoltak, amikor a hangulat emelkedtével Janki Ferencz margitai kőművessel és Biró Imre közkórházi ápolóval összeverekedtek. A verekedést ifj. Huszák azzal fűszerezte, hogy kést rántott elő és úgy Birót, mint Jankit megszurkálta. Sérülteket a közkórházba szállították, a két Huszák ellen pedig bünygyi eljárást tett folyamatba a rendőrség.

* **Az osztálysorsjáték** tegnapi húzásán a következő számokat húzták ki — nyere-ménynyel:

10.000 koronát nyert: 16328.

5000 koronát nyertek: 23057 34813 34912 57158.

2000 koronát nyertek: 3303 12816 19097 25034 28122 30839 32834 33877 49085 50503

54440 56927 58577 72742 80325 88624 98085 101167 101997 105402 108725.

1000 koronát nyertek: 280 2338 5740 9626 20416 20988 24666 28974 31658 32157 32822 35073 41691 42206 46395 56558 56888 59079 63984 65325 65378 67571 68815 69650 70778 72401 79413 79656 85179 86609 86622 93476 94640 95241 96937 97211 102681 103324 107374.

A többi kihuzott számok 500 és 200 koronát nyertek.

* **Időjelzés.** A központi meteorologiai intézet időjelzése október 6 ára: változékony, hűvös, sok helyütt csapadék.

Bajor sör!

A PANNONIA-szálloda télikert és éttermeiben

minden csütörtökön és vasárnap

DRÉHER-féle korona sörön kívül

eredeti **BAJORSÖR**

lesz már a zóna reggelikhez csapva, melyre a nagyérdemű közönség figyelmét felhívom, továbbá ajánlom kitűnő

magyar s francia konyhamat, tisztán kezelt boraimat.

Színház után friss vacsora.

Figyelmes kiszolgálás. — Esténként zene.

Számos látogatást kér

KARNER GYULA,
vendéglős.

* **Dóra-crém** a legjobb pattanások, szeplő, sömör és napégetés ellen ára 1 kor. Dóra-szappan 70 fillér, készíti „Kigyógyógyasztár Nagyvárad, Bémer-tér Telefon: 431. szám.

* Felhívjuk a t. olvasó közönség figyelmét **Mitteiler Ede** férfi-szabó mai számunkban közölt hirdetésére.

* **Igazán bámulatot kelt** mindenki az a hatalmas, nagy, szépen és izlésesen összeválogatott raktár, ami most az ősi ujdonságokból fel van halmozva HAÁSZ MANÓ, kézmű és divat áruházába, Nagyvárad, Zöldfa-utca elején s mondhatjuk minden különös érdek nélkül, hogy a **legolcsóbban** ottan lehet vásárolni, mivel ottan van a legnagyobb forgalom, úgy, hogy sokszor látjuk, midőn a jó ismerős vevők önmaguk is segédkezett nyujtanak a kiszolgálásban. Tehát e szép raktár megtekintését és az árak iránti érdeklődésüket senki se mulassza el.

* **A Lloyd kávéház** kellemes helyiségében holnap hétfőn Jamkipur este **Dula Miklós** elsőrendű cigányzenekara hangversenyz válogatott műsorról, jó italok és figyelmes kiszolgálásról gondoskodva, szíves pártfogást kér **Kurtág Dezső** kávé.

* **Rádium-felfedezés Magyarországon.** A kir. magyar természettudományi társulat chemia ásványtani szakosztályának 1905 márczius 28-iki ülésében Szilárd Béla előadást tartott a Schmidt auer-féle igmándi keserűvíz radio-aktivitásáról, amely szakkörökben nagy feltűnést keltett különösen azért, mert ez az első eset, hogy magyar ásványvizben rádiummotutattakki.

* **Csak október 15-ig** marad nyitva **Rákos-féle könyvnyomda és papírkereskedés** Kossuth- (Sas) utca, Bihar megyei takarékpénztárral szembe. — Azon helyiségben a papírüzlet és nyomda teljesen megszűnik. — **Rákos üzletét** áthelyezte a volt Schönfeld-féle helyiségbe Kossuth (Sas)-utca, a kávéházzal szembe; a Schönfeld csödtömeget megvásárolta s mindent legolcsóbb árban árusít. **Könyvnyomdáját** tetemesen megnagyobbította.

* Lapunk t. olvasóközönségének szíves figyelmét felhívjuk **Czillér Imre** előnyösen, ismert, jóhírnevű divatáru czég lapunk mai számában közölt hirdetésére.

IRODALOM.

Margit dalokból.

Nyugalom.

Hogyha fent az égen
Sötét felhők járnak,
S ide lent a földön
Vad viharok szállnak
Féke vesztett szárnya
Valahogy ne érjen
Az én Margitkámra

Mikor a nagy viar
Tombol féke vesztve
Akkor a kis Margit
Nyugodtan sétáljon
Egy nefelejt kertbe.

Amikor az égről
Tüzes nap sugára
Hervasztólóg sűt le
Virágra-világra.
Az én Margitkámnak,
Rózsás felhő alatt
Legyen meg az árnya.

Mikor a meny dörög
Nagy ézengés támad,
S mindenki azt hiszi
Vége a világnak
Az én kis Margitom
Ne hallja ne lássa
Napfénytől ragyogjon
Madárdától hangzék
Virágos lakása.

A nefelejt kertben
Mélységes nagy esendben.
Egy szép szerelmi dalt
Rólam énekeljen.

Syrius.

Katholicizmus és Protestantizmus.

A hitszakadás és következményei. Előadások művelt férfiak részére. Irta **Kolb Viktor**, Jézustársasági áldozópap. Némethből, a II. bővített kiadás után 8—r. 176 oldal. Ára 2 korona. Kapható Wunderlich Nándor óvintézetű igazgatónál Budapest, VII., Rózsá-utca 23.

E könyvben a hírneves bécsi egyházi szónok **P. Kolb Viktor S. I.** összehasonlítja a katholicizmust és a protestantizmust, a keresztény tan és erkölcsiség főbb pontjaiban, megadva a feleletet a következő kérdésekre: Mit tart a katholicizmus és mit a protestantizmus *Jezus Krisztusról*, mit a *Szentírásról*, a hit tárgyának *szinormértékéről*, az *egyházi kormányzatról*, a *szeintségekről* és az *erkölcsi törvényről*.

Mind e kérdésekre igazságszeretettel s egyszersmind nagy tudással és ügyességgel felel, úgy hogy teljes tájékoztatást nyújt a katholicizmus és a protestantizmus különbségéről. Figyelmét főleg azokra a pontokra irányítja, melyek a hittudományi irodalomban, a sajtóban és közbeszédben minduntalan tárgyalásra jutnak. A szerző mindig alapos, világos és érdekes. A fordítás igen jó.

Minden papnak és minden katolikus és protestáns világinak ajánlatos mű.

SZÍNHÁZ.

Heti műsor.

Vasárnap: D. u. Vöröshaju. Este Hajduk hadnagya.

Hétfő: A szívem vigjáték.

Kedd: A postásfiu, új operett.

Szerda: A postásfiu.

Csütörtök: A postásfiu.

Péntek: Fatnicza, operett.

Szombat: A Lőcsei fehér asszony történelmi színmű énekekkel.

Vasárnap d. u. Dunanan apó és fia utazása, este Jánosvitéz Gerlaky és Székelyvel.

A kis kofa Nem valami nagy közönség nézte végig ezt a már tavaly is meglehetősen üresnek talált operettet. A czimszerepben *Aradi Aranka* próbált hangulatot kelteni, elég sikerrel. Kivülre *Szekely Gyulának*, *Bárdos Irmának*, *Palásthynek* volt hálás szerepe. Sz. Nagy Imre kissé idegesen játszott; énekszámái azonban a jobbak közül valók voltak.

A szívem. Hétfőn a Vigszínház egyik darabja. »A szívem« című vígjáték kerül színre a Szigligeti színházban elsőrendű szereposztásban. E darabot a társulat gyulai szereplésével alkalmával tanulta össze s pompás előadást produkáltak színészeink, úgy, hogy akik látták, a legnagyobb elragadtatással beszéltek a vígjáték előadásáról. A főszerepeket: E Kovács Mariska, Hidy Irén, Tóth Elek, Krasznai, Szarvasi, Nagy Sándor játsszák.

A mai előadások. Ma két előadás lesz a Szigligeti színházban, d. u. 3 órákor fél helyárrakkal színre kerül a »Vöröshaju« népszínmű, este rendez helyárrakkal bérlétszűnetben »A hajduk hadnagya« operett, amelynek főszerepeit: Gerlaky, Aradi, Bárdos, Székely, Palásthy, Tihanyi, Bérczi játsszák.

ZENÉ ÉS MŰVÉSZET.

Wagner est. A Wagner zenekar szimpónáját egy meglepő készütségű és a külföldön általánosan ünnepeelt magyar zongoraművész *Weston Villy* fogja városunkban október 31-én, kedden 8 órákor a Kereskedelmi Csarnok nagytermében tartandó hangversenyén bemutatni, amelyen kivülre dr. *Fodor Oszkár* né operaénekesnő is közreműködik. *Weston* teljes hűséggel szólaltatja a *Nibelungen* fantáziát, a *Walkürök* lovaglását, a *Tűzvarázst*, *Siegfried* halálát, a *Nürnbergi mesterdalnokok* előjátékát és *Isolda* szerelmi halálát, dr. *Fodor Oszkár* pedig elénekli a *Proféta* nagy árián kívül *Leoncavallo*, *Bizet*, *Bohm*, *Kücken* és *Nosedá* egy-egy ismert dalát. A művész a kitűnőnek ismert *Winkelmann-féle* angol szerkezetű zongorán fog játszani. Jegyek válthatók 8, 6 és 2 koronáért *Vidor Manó* könyv és papírkereskedésében Bémer-tér.

EGYESÜLETEK.

A koldusápoló egyesület választmányi ülése. Többek kérelmére, tekintettel a szüreti előkészületekre, a folyó hó 8-ik napjára hirdetett, *Szent Lászlóról* nevezett koldus és figyermek menedékház választmányi gyűlése folyó hó 22-én délután öt órákor tartatik meg Nagyvárad, 1905. okt. 7. *Palotay László*, egyleti elnök.

A nagyváradai Jogászegylet téli munkaprogramja. A nagyváradai jogászegylet működése iránt egyre nagyobb érdeklődés nyilvánul a jogászvilág körében. Ezt indokolja az, hogy az egyesület felolvasó ülésein a tartalmas jogi értekezések és viták gazdag sorozata hangzott fel és az egyesület kiadásában nagyszámú becses munka látott napvilágot. Az egyesület téli munkaprogramja igen gazdag és kilátás van arra, hogy a perrendtartás, bünvádi eljárás kérdései alapján és tartalmas előadásokban lesznek megvitatva. Ez ideig az egyesület titkárainál dr. *Ágoston Péter* jogakadémiai tanárnál és dr. *Váradi Ödön* ügyvédnél a következő előadások lettek bejelentve: dr. *Ágoston Péter*: A sajtójog köréből. dr. *Diószegi Győző*: A jogi oktatásról *Gáthy Bálint*: A üntető jog köréből. dr. *Kriпка Henrik*: Gyakorlati kérdések a magánjog köréből. *Képes L.* Miklós: Gyakorlati esetek megbeszélése. dr. *Mártonffy Marczel*: a kereskedelmi vételről *Nagy Lajos*: A nagyko-

rusításról. dr. *Perczel Adolf*: A bizonyításról. dr. *Rozenthal Mór*: Gyakorlati esetek a végrehajtási jog köréből. dr. *Várady Zsigmond*: A halálbüntetésről. dr. *Váradi Ödön*: A válóperi törvény és eljárás köréből. Ezen felül az ügyvédi, bírói és ügyész kar számos kiváló és jeles tagja készül egyes gyakorlati esetek előadására. E felolvasások időpontját a Jogászegylet hírlapok utján fogja tudatni.

MULATSÁG.

A Kath. Legény Egylet szőlőestélye
A nagyváradai Kath. Legény Egylet szőlőestélyét ma, vasárnap tartja az egyesület Teleky-utczai helyiségében. Az estélynek, melynek kezdete este 8 órákor lesz igen érdekes műsora van. Egyben értesíti az intézőség a tisztelt érdeklődőket, hogy a kugliverseny ma, vasárnap, folyó hó 8-án lesz befejezve s a díjak is ma este lesz kiosztva.

Az ipartestületi ifjuság szüreti mulatsága. A nagyváradai ipartestület ifjuságának önképző egylete 1905. október 15-én, (vasárnap) a »Fekete Sas« nagytermében az egyleti pénztár gyarapítására dal, monológ, kuplé, zónapota és tánczszal egybekötött zártkörű szüreti ünnepélyt rendez. Belépti-díj: Személyjegy 1 korona 20 fillér. Jegyek előre válthatók: Nagy János todrászületében (Szt. János-u.) és az egyesület helyiségében Szt. László-tér, (Kováts-ház.) Kezdeté este 8 órákor.

IPARÜGYEK.

Előljárási ülés

Az ipartestület előljárási ülése október hó 5-én Bertsey György elnökle alatt tartott ülésén a múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után az elnöki jelentés olvastatott, melyben részletesen előterjeszti a szeptember hó 8, 9 és 10-én Szabadkán tartott Országos ipartestületi Kongresszus lefolyását; különösen emelte a gyűlés fényét, több ipartestületek képviselőiben megjelent az egyesült ellenzék országgyűlési képviselő vezér férjai, *Kossuth Ferencz*, *Apponyi Albert*, *Zichy Aladár grófok*, *Barabás Béla*, *Hock János*, *Barta Miklós*, mintegy husz képviselő. Az ipartestületünk képviselőiben megjelent *Széles Lajos*, *Köblös Ferencz*, *Tátray Sándor* és *Sziládky Ernő* uraknak az ipartestület érdekében tett önzetlen színes fáradozásokért előismerő köszönetet kér kifejezni. — Elfogadták.

Felhívja az elnök az előljárási figyelmét azon sajnálatra méltó körülményre, hogy az ipartestületi tagdíjakat egyáltalán nem fizetik, a hátrányok feltűnően magas összege, mintegy 40.000 koronára emelkedtek, a testület fenntartása kockázattal van; különösen a Menházban az agg iparosok élmezése, azonkívül a havi segélyezettek nagyszáma, a folytosan felmerülő külön segélyezések kielégítést nem nyerhetnek, ha a tagdíjak be nem folynak, végre is a közigazgatási uton leendő behajtást igénybe kell venni, kéri, hogy az előljárási hívja fel a testület tagjait a tagdíj hátralékok pontos befizetésére, nehogy ezen fizetés vonakodás által az ipartestület eddigi jó híre és neve meghomályosodjon és kötelezettségének teljesítésére képtelenné váljon, ennek folytán felszólítandók az ipartestület tagjai a tagdíj-hátralékok mielőbbi befizetésére.

Olvastatott az ipartestületi pénztár 1905. évi szeptember hóban vezetett, a számvevőség által megvizsgált s helyesnek talált számadásokról, valamint a pénztár állásáról szóló jelentés, mely szerint a bevétel 745 korona 65 fillér, augusztus havi pénztári maradvány 5473 korona 11 fillér, összesen 6218 korona 73 fillér; a kiadás 1438 korona 34 fillér a pénztári maradvány pedig 4780 korona 39 fillér volt.

A házfelügyelő bizottság jelentése és véleménye alapján a Loóz-féle háznál elrendelt csatorna készítés a testületi ház fedelének befestése, a testületi ház és Menház épület tatarozási munkálatai, a vendéglő termében a villamos szellőztető készülék alkalmas azása jóvá hagyatott.

Az iparos tanoncz-iskola szegényebb sorsu tanuló ré zére iskolai szerekre 50 korona lett kiutalva.

A Menház épületénél szivességből teljesített, mintegy 40 korona értékű szobafestő munkáért *Dávid Bernát* szobafestő iparosnak, *Deutsch Ignác* és *Sziládky Ernő* férfiszbó, *Bondray Pál* csizmadia iparos polgároknak köszönet szavaztatott az ajándékozott ruhane-műekért.

A menházba gondnoknak egyhangulag *Spetkó József* lett megválasztva.

Tizenhét rendű számla és nyugtára 426 korona 34 fillér lett kiutalva.

A nagyváradai iparosok szervezkedése. Az ősz beálltával széleskörű akciózt indít a nagyváradai iparpártoló és fejlesztő egyesület a helybeli iparosok közt, a kik egyre élénken hangoztatják azt a kívánságot, hogy egy táborban, a szervezethez erejével meg tudják óvni a ma még szétszórt nagyváradai iparosok érdekeit. Az egyesület lelkes tagjai első sorban azt tartják szükségesnek, hogy együvé gyűjtsék a helybeli iparos-társadalmat. Az egyesületi össze-jövedelek fognak alkalmat adni arra minden iparosnak, hogy együtt megbeszélhessék kívánságaikat és megállapíthassák, hol van szükség az együttes érdekek erélyes képviselésére. Az első ilyen összejövétel e hó 12-én, csütörtökön este fél hatkor lesz az egyesület helyiségében (Fekete Sas szál ó 22. szoba.) Nemcsak minden tag megjelenését kéri a vezetőség, hanem szívesen lát az egyesület általános céljainak megfelelően kivétel nélkül minden nagyváradai önálló iparost, a ki szükségét érzi annak, hogy valami történjen már a helyi ipar érdekeinek megó-vására.

TÁVIRATOK.

A válság.

Fejérváry reaktiválása.

Budapest, okt. 7. (Saját tud. táv.) *Fejérváryból*, ugy látszik, mégis csak lesz *miniszterelnök*. Legujabban ugyanis erősen tartja magát a hír, hogy meg fogja kapni a megbízatást a felségtől az újabb kabinetalakításra. A mostani halogatás csak látszólagos. Csak porhintés és *taktika* az egész s a megbízatás éppen ilyen szempontoknál fogva késik október 10-ike utániig, hogy ne lehessen már akkor együtt a parlament, amelyet *elnapolnak* és ne támaszthasson olyan akadályokat, amelyekkel mindenesetre számolni kellene s amelyek föltétlenül jelentékenyen megnehezítenék a *reaktívált kormány helyzetét*.

A főrendek konferenciája.

Dessenffy Aurél október 9-ikére értekezletre hívja azokat a főrendeket, akik a koalícióval rokonszenveznek, a Nemzeti Kaszinóba. Az értekezlet tárgya az *egységes eljárás* a kormánnyal szemben.

Haladópart.

Mint egy függetlenségi estilap értesül, a Fejérváry-kormány új pártot akar szervezni, amelyre a nyilvánosság előtt is támaszkodhatnék. A párt neve *haladópart* lenne.

Kossuth, Polónyi, Szogyény.

Egy képes estilap, hirtelen Kossuth és Polónyi ma reggel 6 órakor a fejérmegyei Csoórra utaztak, ahol Szogyény-Marich László berlini nagykövetet látogatták meg birtokán. Délután 5 óra 45 perckor utaztak vissza a fővárosba. Tanácskozásuk tisztán magánjellegű volt, megbízatással semmiféle irányban nem rendelkeztek.

Szabolcsmegye.

Ma ülésezett Szabolcsvármegye alkotmányvédő bizottsága Dessenffy Aurél gróf elnöke alatt s megállapította a javaslatot, amelyet a szeptember 23-iki bécsi audiencia ügyében a megyei közgyűlés elé fog terjeszteni elfogadásra. A javaslat hangsúlyozza, hogy a vezérpolitikusok sérelme az egész nemzet sérelme. Szó volt ezután a tisztviselők kártaláltságáról. Dessenffy e célra huszezer koronát ajánlott föl.

Fejérvár és Mandola.

A M-g szenzációs és nagyon kalandos hírt közöl Fejérvár programjáról, amelyet most a király elé terjesztett. Nevezett lap úgy értesül, hogy Fejérvár programját valami Mandola Viktor nevű győri állomású vasúti hivatalnok dolgozta volna ki, aki október 2-án másfél órát időzött Fejérvárnál s állítólag 5000 koronát kapott volna tőle. A kalandos hírek kevés a valószínűsége.

Kossuth legújabb diszpolgársága.

Marosvásárhely város törvényhatósága Kossuth Ferenczet mai közgyűlésén diszpolgárává választotta. A diplomát deputáció fogja felvinni a fővárosba, hogy ott Kossuthnak személyesen nyújtsa át.

Norvégia alkotmányformája.

Krisztiania, október 7. A kereskedők és élelmiszerárúszók képviselői látogatott népgyűlést tartottak és azon a storthinghoz intézendő határozati javaslatot fogadtak el, amelyben kérik, hogy most, amikor Norvégia önállóságának a többi hatalmaknál való elismertetésével van elfoglalva, a folyó alkotmányvátság gazdasági következményeire is legyenek tekintettel. Sürgősen felkérlik a storthingot, hogy tartsanak ki a június 7-iki határozat mellett, amely a monarchista államforma mellett van és mielőbbi királyválasztással szerezzenek békét az országnak.

Munkások a katonaság ellen.

Páris, okt. 7. A munkástörszén a forradalmi és katonasággellenes pártok vezetői által aláírt falragaszt tettek közzé, a melyben hevesen támadják a hadsereget és különösen a tiszteket és felhívják az ujonczokat, hogy gyülekezzenek holnap este a nyugati pályaudvar előtt, hogy elutazásuk előtt vegyenek részt a katonasággellenes tüntetésben. A rendőrség a falragaszt elkoboztatta.

A nacionalista és konzervatív lapok ama reményüknek adnak kifejezést, hogy a legérellyesebb intézkedésekkel fogják megakadályozni az ilyen veszélyes tüntetést. Több vidéki lap is jelenti, hogy különböző helyeken katonasággellenes falragaszokat tettek közzé.

NYILTTÉR.

TÖRT SZÁMOK

TANÍTÁSA ÉS TANULÁSA

középiskolába készülő
tanulók, kisiparosok
és kisgazdák számára.

Irta: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a
Szent László nyomdában,
Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Videkre 25 fillér előleges beküldése
mellett bérmentesen küldetik meg.

NYILATKOZAT.

Már több ízben szereztünk tudomást arról, hogy egyes helybeli kereskedők osztrák gyártmányú czipőket készítményeink gyanánt koczák forgalomba.

Ez okból szükségesnek tartjuk a nagyérdemű közönség szíves figyelmét felhívni, hogy semmiféle czipő- és csizmagyártmányainkat helybeli kereskedőknek el nem adunk, hanem ezeket kizárólag Kossuth-utca 5. szám (saját ház, volt rendőrségi-épület) alatt levő kicsinybeni eladási üzletünkben eredeti gyári áron, (az árak minden pár czipőn rá vannak plombálva) közvetlenül a fogyasztó közönségnek árusítjuk.

1929

Kiváló tisztelettel

MOSKOVITS FARKAS és TÁRSA.

Első nagyváradai czipő- és csizma-gyár

Táncintézet megnyitás!

Kovács Tivadar

balletmester

a magy. kir. nagyváradai honvéd hadapródiskola és Orsolya-zárda táncztanára táncztanfolyamat — közbejött sürgős elfoglaltsága miatt — **az idén csak okt. hó 23-án nyitja meg a «Zöldfa»-szállója disztermében.** — Az oktatás felőleli az egész koreográfiai táncművészetet és testesthetikát.

Értekezhetni és beiratkozhatni már most lakásán: Beöthy Ödön-utca 11. sz. a.

Pártoljuk a honi ipart!

Az „Első nagyváradai czipő- és csizmagyár” Moskovits Farkas és Tarsa

kicsinybeni eladási üzletében.

(Kossuth-utca, régi rendőrségi épület.)

helyi kis iparosok által készített kézimunka czipők kaphatók eredeti gyári szabott árakon, hol mindenféle nagyságban készülnek és nagy választékban raktáron vannak.

Tisztelettel:

Moskovits Farkas és Tarsa.

Telefon: 417.

Szabott árak.

Dr. SPITZER MÁRTON

két éves amerikai tanulmányutjáról
hazaérkezett és

fogorvosi műtermét

e hó 10-én a Bémer-téri Roth-házban (a Molnár-czukraszda felett) meg fogja nyitni.

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatörszde határideje.

Budapest, okt. 7.

Buza okt. — — — —	15.94
Rozs okt.-re — — — —	12.64
Tengeri április 1906. — — — —	16.16
Zab ápr.-ra — — — —	12.12
Repeze aug.-ra — — — —	21.06

Értéktörszde.

Budapest, okt. 7.

Osztrák hitelrészvény — — — —	669.25
Magyar hitelrészvény — — — —	782.75
Leszámitoló bank — — — —	474.—
Rinnamurányi — — — —	588.—
Osztrák-m. államvasuti részvény — — — —	675.—
Közuti vasut — — — —	572.—
Városi villamos vasut — — — —	314.—

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktörszde 1905 okt. 7-én

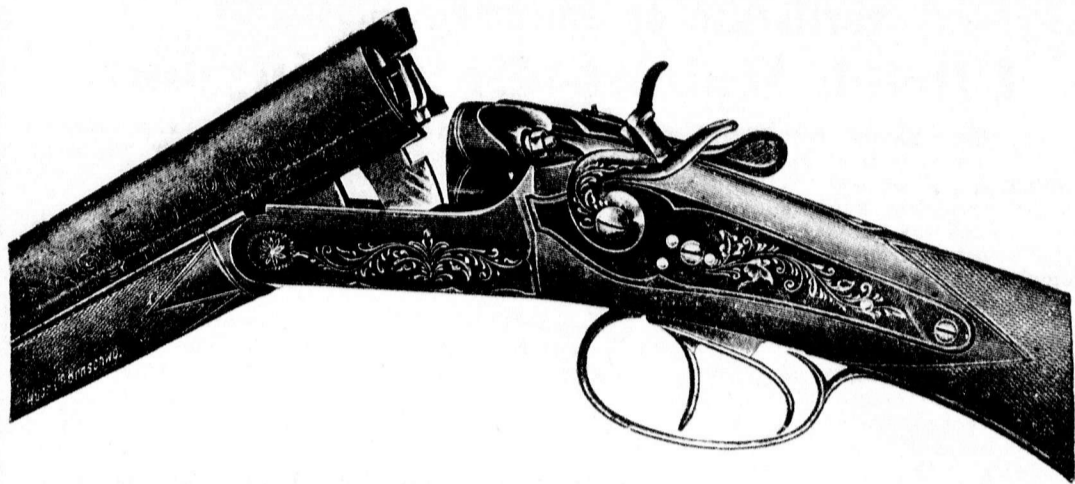
Magyar aranyjárdék 4% — — — —	115.—
Magyar koronajárdék 4 — — — —	96.20
Magyar koronajárdék 3 1/2% — — — —	87.75
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% — — — —	96.50
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény — — — —	97.50
Magyar nyerevény sorsjegy-kölesön — — — —	221.—
Titza-szab. és szegedi sorsjegy-kölesön — — — —	166.—
Osztrák járadék papirban — — — —	100.03
Osztrák járadék ezüstben — — — —	101.20
Osztrák járadék aranyban — — — —	119.50
Osztrák korona járadék — — — —	100.55
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	162.—
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	1.62
Magyar hitelbank részvény — — — —	789.75
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — — —	680.25
Osztrák-magyar államvasuti részvény — — — —	681.50
20 frankos arany (Napolendor) — — — —	19.08
Német birodalmi márka — — — —	117.97
London vista — — — —	239.95
Páris vista — — — —	95.74
20 márkás arany — — — —	23.47

A szerkesztésért felelős:

Dr. V U C S K I C S G Y U L A.

Lőrincz Mór Nagyvárad, Szt. János-u. elején.

Lüttichi, Angol és suhli **FEGYVEREK,** töltények és vadászati kellékek a legméréskeltebb árban.

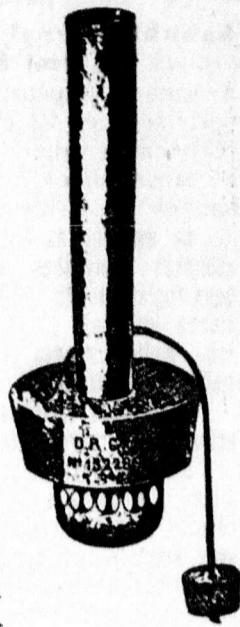
Hajvágó gépek, önberetvák.

Must mérők
Bor »
Pálinka »

Scabadalmazott must-pipák, fa és parafa hordóba való dugók és facsapok nagy választékban.

Tüzijátékok
és
szüreti békák

Jobb lábbelinek

chevraeux, boxcaif, borjubőr stbből elismert legjobb tisztítószer

GLOBIN,

mert minden nehézség nélkül **pompás fény** éretik el.

Konserválja a **bőrt** és **puhává** teszi.

Fritz Schulz jun.,

Alt-Gee. Eger i. B., Leipzig.

AMERIKAI

ÁRUHAZ

kézmű- és női divatáru raktár
Nagyvárad, Fő-utca (Bazár épület)

Olaszi leglátogatottabb üzlete.

Bámulatos szép
őszi ujdonságok
érkeztek, melyeknek
megytekintése figyel-
met érdemel.

! Olcsó árak tekintetében !
! ez üzlet utólérhetetlen !

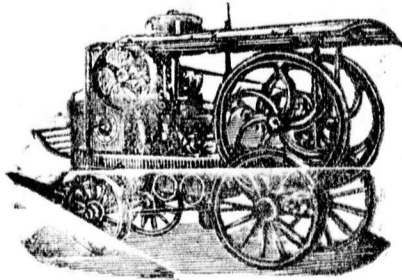
Az elmúlt
rendkívüli
száraz nyár
folyamán
ismét a

Küküllőmenti Első Szőlőoltvány-telep

Tulajdonos: Caspari Frigyes Medgyes, 46. N.-küküllőm.
volt az egyedüli az egész országban, mely olt-
ványait óriási mennyiségű, naponta 5 millió li-
ternyi vízzel öntözte, s ennek folytán az egye-
dül szőlőtelep, amely ez évben is valóban szép
és minden tekintetben kifogástalan minőségű sző-
lőoltványokat szállít.
Képes árjegyzék számos elismerő levéllel
ingyen és bérmentve.

DEBRECZENI LAJOS

gőzerőre berendezett gépműhelye
Kolozsvári-utca 29/43. Nagyvárad

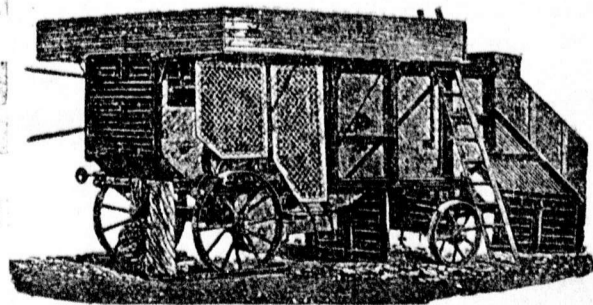

Ajánlom a mai kor igényeinek teljesen meg-
felelő új gépekkel berendezett műhelyemet; s ujo-
nan felépített gőzcséplőgépeimet, valamint elváltak
bármilyen gépek teljes kijavítását avagy ujonnan át-
alakítását felelőség mellett; u. m. *járgányokat, pet-
róleum, gáz, benzin, gőzmotorokat, gőzgépeket-
gőzcséplőgépeket* és mindenféle gépezeteket.

Készítek mindenféle egyenes és hajlított tenge-
lyeket s mindenféle esztergályozásokat, vas és réz,
öntéseket, csapágyakat megmunkálva, eltörött vagy
minta után.

Teljesen új tüszekrényeket avagy kijavítását
s gőzmalom berendezések javítását elvállalom.

Új villanyvilágító gépeket (Dinamó) teljesen
felszerelve készítek bármilyen nagyságban.

Új gőzhenger furógéppel (ezilinder) hengerfurásokat s gép-
ről való leszerelés nélkül vidéken s új karikákkal együtt pontosan
készítek.

Eladók

több 6—8 lóerejű M. Allami vasrámás új esép-
lőgépek, 6—8 lóerejű gőzgépek új használatien-
gedélyvel teljesen üzemképesek felelőség mellett

Olesó kölcsön.

Tisztelettel értesitem a pénzkölcsönt kérő t. feleket, hogy Mészáros utca 2. sz. a. (Köröspart, Stiedl-féle ház, szemben a Rinanóczy szállodával)

bankbizományi és hitelforgalmi irodát

nyitottam. A pénzpiac terén banktisztviselői és 12 éven át volt takarékpénztári titkári állásomban nyert tapasztalatok, valamint előkelő bankok képvisellete alapján:

1. Jelzálog és hosszú törlesztéses kölcsönök (melyekben a tőke és kamat is benn foglaltatik) 10—50 évre a lehető legrövidebb idő alatt és legalacsonyabb kamattal, mellet minden előzetes díj és költség nélkül folyósítottak;

2. régebbi tartozásokat olcsóbb kamatu kölcsönökkel cserélek fel.

3. köztisztviselőknek, katonatiszteknek állami, megyei, és városi hivatalnokoknak csekely heti részletekben törlesztendő 10—15 éves személyhitelt eszközök ki.

Mindentéle kölcsön ügyletben szívesen állok rendelkezésére és minden díjazás nélkül szolgálók felvilágosítással, utbaigazítással délelőtt 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Tisztelettel

Faiudi Ignác,

volt takarékpénztári titkár.

Telefon 424 szám 930.

Világhírű

előpataki gyógyviz

Számtalan előismerő nyilatkozat, a kik ennek használata után a legjobb egészségnek örvendenek! Különösen ajánlható a következő bántalmaknál:

1. **A gyomor és belek idült hurutjainál, gyomorgörcs, gyomorgésben** a tulságos nyálka és savképződéssel járó emésztési zavarokban, gyomor- és szélcsábában, hányatognál.

2. **Altesti vérbőségben, vérpangásban, aranyérbben** s az ezzel járó rásztkór s kedélykór szokásos székrekedéseinél.

3. **Máj- és lépdegánatokban**, az epe kivezető csöveinek hurutos bántalmainál, sárgaságban, epekövekben, a poszgerj és váltólázakból származott lépdegánoknál.

4. **Fejldési sápkórban** s az ezen alapuló hőszám zavaroknál, a görvélykór torpid alakjainál s különösen vérszegénységi állapotoknál.

5. **A vesék és húgyhólyag hurutos bántalmainál**, a kezdődő húgykő és fővénylekódás eseteiben kitűnő húgy-savoldó.

6. **A méh idült tömüléseinél, dagainál, fehér folyás s rendellen havadásánál.**

7. **A nemi részek gyengeségeiben.**

8. **Angolkórban**, egyáltalában gyermekeknél a szervezet ép és erős kifejlődését vas és méstartalmánál fogva meglepően elősegíti, egészséges embereknek is üdítő italul szolgál, s különösen borral vegyítve a háztartásoknál általános használatba van.

Egyedüli főraktár Biharmegye részére.

Maár és Szabó

fűszer-, csemege- és ásványvizek kereskedése
NAGYVÁRADON.

Gyomorbajosok figyelmébe!

Mindazok, kik hűlés, gyomormegterhelés, igen meleg vagy igen hideg és rossz, vagy nehezen emészthető eledel, úgy rendetlen életmód által

gyomorhűlés, gyomorgörcs, gyomorhaj, nehéz emésztés, elnyálkásodás

bajokban szenvednek, ajánljuk az alábbi, igen jó és hathatós szert, mely már évek óta használatban van. Ez a híres

vértisztító és emésztést elősegítő

Ullrich Hubert-féle növény-bor.

Ezen növény-bor kitűnő gyógyhatású növényekből s jó borból van készítve erősíti s eleveníti az embernek az egész emésztő szervezetét anélkül, hogy hajtószert lenne. A növény-bor tisztítja a vért minden rossz és betegséget okozó elemektől és elősegíti az új vér képezését.

A növény-bor idejekoráni használata által a gyomorbajokat még csirájukban elfojtja. Ezen szer az összes ilyen fajta szerek felett áll. Fejfájás, felbőgés, gyomorégés, szélszorulás, emelygés, hányás, mely idült gyomorfájasoknál nagy mértékben lépnek fel, ezen szer egy-szeri használata után megszűnnek.

Székszorulás és annak kellemetlen következményei, u. m.: **szorogatás, bél-görcsök, szivdo bogás, álmatlanság,** továbbá **vértódulás** a májban, lépben és aranyér bántalmak ezen kitűnő gyógyhatású növény-bor használata által gyorsan és fájdalom nélkül megszűnnek.

E növény-bor megakadályozza az emészthetelenséget, előmozdítja az emésztési képességet és eltávolít könnyen székélés által minden rossz anyagot a gyomor- és belekből.

A sápadt, sovány kinézés, vérszegénység, gyengeség rendszerint rossz emésztés következménye hiányos vérképzés és a májbeteg állapotból ered. Teljes étvágytalanság, álmatlan éjék, idegfeszítések, lehangoltságok, almatlanságok, főfájások a betegek sokszor leverik.

A növény-bor a gyenge életerőnek új elemet ad. A növény-bor emeli az étvágyat, növeli az emésztést és táplálkozást, új erőt és életet ad.

Számtalan elismerő- és köszönő-levelek adnak erről bizonyosságot.

Ezen növény-bor kapható üvegekben 3 és 4 koronáért Nagyvárad, Püspöki, Csátár, Bihar, Körös-Tarján, Bereg-Böszörmény, Mező-Keresztes, Komádi, Zsadán, Marczibáza, Nagy-Szalonta, Tenke, Rossin, Rév, Szilágy-Somlyó, Kémer, Margitta, Székelyhid, Szalárd, Bihar, Dioszeg, Nagy-Léta, Pocsaj, Kiss-Marja, Konyár, Hosszu-Pályi, Derecske, Berettyó-Ujfalu, Zsáka, Csökmő, Szeghalom, Vésztő, Okány, Sarkad, Kötgyán, Gyula, Doboz, Békés Békés-Csaba stb. stb. — Kapható még Ausztria és Magyarország összes nagyobb és kisebb városok összes gyógyszer-táraiban.

Továbbá a gyógyszer-tárak Nagyváradon küldenek 3 és több üveggel ezen növény-borral Ausztria és Magyarország összes helységeibe **eredeti árakon.**

Utánzásoktól őrizkedni!!

Tessék mindig az „Ullrich Hubert-féle növény-bort” kérni.

A

„Nagyváradai Hitelbank”

(Kossuth Lajos-utca 10. sz.)

házak és földbirtokokra 10—50 évi időtartamra a legolcsóbb kamattal és a legelőnyösebb feltételek mellett

törlesztéses jelzálogkölcsönöket nyújt,

amelyeket a legrövidebb idő alatt fo-

lyósít. Kölcsönkérő részről hiteles telekkönyvi kivonat, kataszteri bir-tokiv és esetleg községi becsü-bizonyítvány mutatandó be. Drágább, kamatozású kölcsönöket bélyeg és illeték-mentesen convertál.

Elfogad betétkönyvecskére és folyó számlára:

6 hóig elhelyezett 5%-os kamatot összeg után 5%-os fizet

Előnyös feltételek mellett leszámított váltókat Értékpapírok, eszközök és terményekre

előteget ad. **Az igazgatóság.**

A több mint félszázad óta fenálló

Le Conservateur

francia életbiztosító és kihazasító intézet, leányoknak hozományt, fiúknak kezdő üzleti tőkét, szülőknek nyugalmas aggkört biztosít

Vezérképviselőség:

NAGYVÁRAD,
SCHLAUCH-TÉR,

Komáromy Jenő.

csekely évi befizetés alapján.

Az intézet kimutatott tőkeje

482 millió korona

Orvosi vizsgálat nincs!

Magyarországi igazgatóság
Budapest, VII., Kerepesi-ut 30. szám.

Előnyös

feltételek.

Butorvásárlók figyelmébe!

Olcsó

BUTOR

gyári árban, kezeség mellett
háló-, ebédlő-, szalon és uriszoba
berendezések, valamint egyes butor-
darabok a

Magyar Műbutorgyár
Részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő-utca elején.

Üzletvezető: **PORJESZ HERMAN.**

Teljes lakás-, kávéház- és szálloda-
berendezések műipari vállalatata.

Kivonatára rajzok és költségvetések.

Új üzlet.

Tisztelettel van szerencsém értesíteni a mélyen
tisztelt vevőközönséget, hogy helyben a

Fő-utcán

ujjonnan épült Stern-palotában, a Szé-
chenyi-szállodával szemben egy

fűszer-, csemege- üzletet nyitottam.

Hol is mint városunkban jelenlegi vállalatom
hézagot pótló intézmény, amennyiben főelvem
a legkisebb bevásárlásnál is a nagybani ára-
kat alkalmazni a legfinomabb elsőrendű
árak és pontos előzékeny kiszolgálás, amidőn
is kegyes támogatásukért esedez

mély tisztelettel:

Bla ha Istvánné.

Helybelyi megrendelések
azonnal házhoz küldetnek, vidékiek díjtalan
csomagolással asuthoz szállítva.

Kiadó lakás.

A Nagypiacz-téren, Mandel-féle házban
4 utcai szoba s a hozzá tartozó mel-
lékhelyiségekből álló emeleti lakás **1905.**
november 1-re kiadó.

Értekezhetni a »Polgári takarékpénz-
ránál» Kossuth-utca 4 szám. 12621

Aki kitünő étvágyfokozó
asztali italt óhajt,

Aki gyenge, lábbadozó

Aki ideges, álmatlan,

Aki vérszegény,

Aki sovány,

Aki szoptat,

Aki tüdőbeteg

ne mulassza el saját érdeké-
ben a kitünő hatásának el-
ismert és rendkívül tartós.

HERCULES

maláta-tápsör
különlegességet inni.

Kapható minden nagyobb cse-
mege-, fűszer-kereskedésben, ká-
véházban, vendéglőben és a
HERKULES SÖRFŐZDE székül-
dési telepén. Budapest. VII.,
Bethlen tér 3.

Telefon 63-67. — Árjegyzék ingyen.

Vidékre postán küldünk 5 kg. próbaküldeményt
(6 üveg) utánvétellel. Kapható Nagyváradon: **Kiss**
Károly cégnél.

Tisztításhoz csak

GLOBUS
tisztító kivonatot

Használjuk.
Legjobb tisztítószer
a világon

Wallerstein Fülöp Fiai Nagyvárad, Debreczen, Kolozsvár.

A t. vevőközönséghez.

Aki kevés költséggel akar szép és legújabb divatu *női és gyermek felöltöket, ruhakelmét, vásznat és fehérneműt, szőnyeget, függönyt polkróczokat* és több e szakmába vágó cikkeket előnyös fizetési feltételek mellett vásárolni, látogassa meg a solid árakban elismert

Wallerstein Fülöp Fiai cég

nagyáruházát, Nagyvárad, Bémer-tér (a színházzal szemben.)

a hol **alkalmi vételek** által sokféle különlegessé-
folytonos **alkalmi vételek** gek kerülnek eladásra.

A többek között most lettek **simá, divatos színű selymek** melyeket már 1 koronától
véve nagy mennyiségben kezdve árusítunk.

Továbbá **nagymennyiségű 120 czm. széles téli szövetek métere 40kr-tól.**

10.000 gombolyék legszebb színekben, **selyem pamut 14 kr.**

Tenisz barchetek jó minőségű és jó mosó 80 czm. széles
16 krajczár.

Nagy választék bélés és rövidárakban.

Becsés megrendelését kérve vagyunk

kiváló tisztelettel

Wallerstein Fülöp Fiai.

Wallerstein Fülöp Fiai Nagyvárad, Debreczen, Kolozsvár.

Wallerstein F. Fiai Nagyvárad, Debreczen, Kolozsvár

Wallerstein F. Fiai Nagyvárad, Debreczen, Kolozsvár.

